

MEHMET RAUF'UN GENÇ KIZ KALBİ ROMANINDA İKİLEME

التثنية في رواية قلب فتاة شابة لمحمد رؤوف

م.م. رنا محمد قنبر
العنوان الوظيفي: تدريسي ومقرر قسم اللغة التركية / كلية اللغات / جامعة بغداد.
البريد الإلكتروني: rana.m@colang.uobaghdad.edu.iq
رقم الهاتف: 07723696850

م.م. هند طه احمد عباس السامرائي
العنوان الوظيفي: تدريسي / كلية اللغات / جامعة بغداد.
البريد الإلكتروني: hind.ahmed@colang.uobaghdad.edu.iq
رقم الهاتف: 07718938144

Adı: Yardımcı öğretmen Rena Mohammed kanbar

**Kariyer Unvanı: Öğremen ve Raportörü Türk dili bölümü/ Diller
Fakültesinde**

E- posta: rana.m@colang.uobaghdad.edu.iq

Telefon numarası: / 07723696850

Adı: Yardımcı öğretmen Hind Taha Ahmed

Kariyer Unvanı: Öğremen Türk dili bölümü/ Diller Fakültesinde

E- posta: hind.ahmed@colang.uobaghdad.edu.iq

Telefon numarası: / 07718938144

ÖZET

Bu çalışmada Mehmet Rauf'un Genç Kız Kalbi başlıklı romanında kullanılan ikilemeler ele alınmış ve incelenmiştir. Çalışmamda ikilemeler konusu ayrıntılı bir şekilde ele alınarak incelenmiştir. Roman metninden örnekler alınırken cümleler olabildiğince kısa tutulmaya gayret edilmiştir. Daha sonra çalışmada esas alınan roman yazarı Mehmet Rauf'un hayatı , dili ve edebî kişiliği yanı sıra bazı eserlerinde söz edilmiştir. Hepsı birbirinden değerli eserlerinin içinde Genç Kız Kalbi, şüphesiz ayrı bir öneme sahiptir. Mehmet Rauf, dili sade ve akıcı kullanmaya dikkat etmiştir. Bu hususu inceleme konusu olan romanından da rahatlıkla görülmektedir. Romanın olayları , genç bir kızın İstanbul'a gitme hayali etrafında dönmektedir. Kısa bir roman olmasına karşın, oldukça etkili olup edebî değere sahiptir. Türkçede ikilemeler, cümlede anlatılmak istenen manayı daha çok güçlendirmek ve vurgulamak için yapılan ve oldukça yaygın olarak kullanılan bir dil bilgisi kuralıdır. Genel olarak iki kelimenin peş peşe gelmesiyle meydana gelir. Cümle içerisinde sıfat, isim gibi farklı konumlarda bulunabilir. Peş peşe gelen bu kelimeler, birbirinin aynısı, tam zıddı , yakın anlamlısı veya anlamsız kelimelerden oluşabilir. Bu çalışmada bunlar ayrı ayrı işlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İkileme, Aynı Anlam, Yakın Anlam, Zıt Anlam, Tekrarlama.

المخلص

في هذا البحث, تم تناول ودراسة التثنية (الكلمات المكررة) المستخدمة في رواية "قلب فتاة شابة" للكاتب محمد رؤوف . حيث تم تدقيق وتحليل هذا الموضوع بشكل مفصل من خلال دراستنا التطبيقية . تم اختيار الامثلة على شكل جمل قصيرة من داخل النص . بعد ذلك تم التطرق الى حياة الكاتب محمد رؤوف وشخصيته الأدبية واللغوية , والتي تم أخذها كأساس في معظم الدراسات اللغوية في بعض اعماله. تعد هذه الرواية واحدة من اهم اعمال الكاتب ولها بلا شك اهمية خاصة من بين جميع اعماله القيمة . لغناها بالكثير من المفردات والمعاني والجمل المتنوعة .

كان الكاتب محمد رؤوف حريصا على استخدام اللغة ببساطة وطلاقة ,ويمكن رؤية هذه المسألة بسهولة ووضوح من خلال دراستنا لهذا الأثر. تدور احداث هذه الرواية حول فتاة شابة تحلم بالذهاب الى اسطنبول . وعلى الرغم من كونها رواية قصيرة , الا انها مؤثرة للغاية من حيث القيمة والمكانة الأدبية . مفهوم التثنية في اللغة التركية هي قاعدة نحويه شائعة ومستخدمة على نطاق واسع تهدف الى تقوية معنى الجملة والتأكيد عليه . وهذه القاعدة تتكون بشكل عام عادة عندما تأتي كلمتان معا الواحدة تلو الأخرى . كما يمكن استخدامها في مواضع مختلفة مثل الأسماء والصفات داخل الجملة . قد تتكون هذه الكلمات المتتالية من كلمات متطابقة او متعكسة او قريبة او لاعمى لها. ولقد تم التعامل معها في هذه الدراسة , بشكل منفصل حسب كل نوع .

الكلمات المفتاحية: التثنية , نفس المعنى , المعنى القريب , المعنى المعاكس , التكرار .

GİRİŞ

Servet-i fûnun dönemi roman ve hikaye yazarı Mehmet Rauf, 12. Ağustos 1875 tarihinde İstanbul'un Balat semtinde doğmuş. Gençlik yıllarında deniz subaylığı yapmıştır. (Tarım 1998:41). Okuma merakı çok küçük yaşlarda başlar.

Henüz 16 yaşındayken Halit Ziya Uşaklıgil'in *Hizmet* adındaki gazetesine bir hikaye gönderir. Kültürlü bir aile çocuğu olarak dünyaya gelen Mehmet Rauf, çok iyi derecede İngilizce ve Fransızca bilmektedir. Bu durum onda Batı Edebiyatı hayranlığını artırmıştır. Emile Zola, George Ohnet, gibi batılı yazarların düşüncelerinden ve yazılarından etkilenmesine yol açmıştır. Bu anlamda Rauf, Batı Edebiyatının Türkiye'deki sayılı temsilcilerinden sayılır. (Karaosmanoğlu 1969: 13)

Zevkine çok düşkün olan Mehmet Rauf, zevk ve eğlenceyle dolu hayatı ve çok karışık aşk hayatı sebebiyle, kötü bir üne sahiptir. Bu kadar dergi ve gazetede yazan, edebi kişiliği oldukça kaliteli olan Mehmet Rauf, bohem hayatı sebebiyle halkın eleştirilerine maruz kalmış ve hak ettiği değeri bir türlü görememiştir. Çoğu eseri yasaklanmış, ve hatta bazı eserlerinden dolayı hapis cezasına çarptırılmıştır. (Kerman 2010: 215)

Mehmet Rauf'un eserlerine konu bağlamında incelendiğinde daha çok aşk, ölüm, kibir, intihar, hastalıklar gibi kötü duyguları içerdiği görülecektir. (Özbalcı 1997:44). Bu durum onun eserlerine daha çok dikkat çekmesine ve okunmasına sebep olmuştur. Çünkü ona göre toplum, acıdan beslenmektedir.

Mehmet Rauf'un edebî dilinin oldukça sade olduğu söylenebilir. 23 Aralık 1931 yılında geçirdiği felç sebebiyle henüz 56 yaşındayken vefat etmiştir. Maçka'daki aile mezarlığına defnedilmiştir (Atatürk Kültür Merkezi, C.1,2006:271). Yazarın erken ölümüne rağmen, bir çok edebi etkisi ve prodüksiyonu olmuştur.

Yazarın en popüler romanlarından biri sayılan "Genç Kızın Kalbi", Türk Dil Bilgisi açısından birçok açıdan ele alınabilir. Bu çalışmada, dil bilgisi kurallarından olan ve Türkçede yaygın olarak kullanılan ikilemeler ele alınmış ve incelenmiştir.. Türkçede sıfat, isim, zarf gibi her türlü kelimeyi tekrar etmek mümkündür. Tekrarların fonksiyonu meydana getiren sözcüğün ya manası kuvvetlendirmek, ya devamlığını belirtmek veya da bir çeşit çokluğu ifade etmek için yapılır. (Erkin 2011:377) .

Çalışmanın başında ikilemeler konusu ayrıntılı bir şekilde ele alınmıştır. Genç Kız Kalbi başlıklı romanda bulunan tüm ikilemeler, sayfa ve satır numaralarıyla beraber tespit edilerek çalışmaya eklenmiştir.

İKİLEMELER

İkileme nedir?

isim: 1. İkilemek işi. 2. dilbilgisi: Anlamı güçlendirmek için aynı kelimenin tekrarlanması, anlamları birbirine yakın, karşıt olan veya sesleri birbirini andıran kelimelerin yan yana kullanılması: Yavaş yavaş, irili ufaklı, aşağı yukarı gibi. (Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu "ikileme" maddesi)

Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu, ikileme kavramını bu şekilde izah etmiştir. Dil bilgisi kuralı olarak ikilemeler, *Söz Öbekleri* konu başlığı altında incelenir. Deyimler, atasözleri, özdeyişler, yansıma sözcükler, dolaylama, güzel adlandırma ve ikilemeler şekline 7 ana başlıkta incelenen söz öbeklerinden biri de, görüldüğü üzere ikilemelerdir.

İkilemeler, cümle içinde çok farklı şekillerde karşımıza çıkmaktadır. Bunlara değinmeden önce, ikilemelerin cümleye kattıkları anlam bütünlüğüne bakalım. İkilemeler, cümle içinde farklı konumlarda bulunabilir. Örneğin:

Koca koca adamlar

Bu örnekte ikileme, sıfat görevindedir. Bir başka örnekte

*Adamlar **koca kocaydı**.*

Bu örnekte ise İkileme, isim görevindedir ve yüklemidir.

İlgili örneklere bakıldığında konu açıklanmış olacaktır. Biz bu çalışmamızda ikilemelerin cümle içerisindeki görevlerine bakmayacağız. Daha çok çeşitlerine değineceğiz.

Anlamı güçlendirmek amacıyla aynı kelimenin, yakın anlamlı kelimelerin, zıt anlamlı kelimelerin gibi tekrarlarla oluşan sözcük grubuna ikileme denir. Cümleyi daha çekici hale getirmektedir. Peş peşe gelmesi şart olan her iki kelimenin arasına asla noktalama işareti gelmez. Ayrıca peş peşe gelen iki kelimenin arasında başka bir kelime gelemez. Fakat kelimeler herhangi bir ek alabilir. Örneğin:

*Gökyüzü **pırl pırlmış**.*

Verilen örneğe bakıldığında, ikilemeyi oluşturan her iki kelimenin arasına herhangi bir noktalama işareti veya farklı bir kelime girmemiştir. Bununla beraber izah ettiğimiz üzere ikilemeleri oluşturan kelimeler, herhangi bir ek alabilir. Mahsuru yoktur.

İkilemeler, Türkçede oldukça yaygın olarak kullanılmaktadır. 11 farklı şekilde karşımıza çıkmaktadırlar. Şimdi, geliş şekilleri bakımından bu 11 ikileme çeşitlerine bakalım ve konunun daha iyi anlaşılması açısından örneklerle izah edelim:

1- Aynı sözcüklerin peş peşe gelmesiyle yapılan ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, birbiriyle aynı olan iki kelime peş peşe gelir.

Bu tür ikilemeler kelimeleri hakkında Mehmet Rauf romanın başlık eserinde bulunan şu örnekleri seçtik :

"İzmir, olsa olsa , ikinci derecede bir şehir olduğu gibi"	(s.7/15)
"Diyor ve beni acı acı güldürüyor"	(s.11/18)
"Bana istemeye istemeye uygunsuz durumları olduğundan bahsetmişti"	(s.12/28)
"Önce hepimize ayrı ayrı gösterilir"	(s.14/13)
"Akşama kadar bağıra bağıra lahana biber turşusu"	(s.16/23)
"Bunu tekrar tekrar dinlemeye mecbur kalıyoruz"	(s.16/34)
"Bunlar bir takım hele hele kızların yapacağı şeyler"	(s.17/23)
"Kıyafet ise mutlaka büyük büyük ninelerimizin"	(s.17/25)
"Her tarafını uzun uzun muayene etti"	(s.19/23)
"Fırsat buldukça öfkeli öfkeli babasının aleyhinde"	(s.19/28)
"Kendi kendime derin derin acıdım"	(s.20/19)
"Buluyorum ki kalbimi yavaş yavaş bir korku"	(s.20/23)
"Görüncüye çıkar gibi aniden alevli alevli önüme çıkınca"	(s.26/8)
"Her gün onun gelinliğini güle güle anlatır"	(s.27/12)
"Görmek için yalvara yalvara baş vurmuş olan bu kadını"	(s.28/2)
"Pencere ve perdeleri sıkı sıkı kapalı durur"	(s.28/21)
"Sesini öttüre öttüre kendisini etrafındaki cahil adamlara"	(s.29/31-32)
"Hanımın gömleklerini çekip çekip giyiyormuş"	(s.31/30)
"Dolaştığı halde diğer taraftan kesik kesik 'evet, efendim...' "	(s.35/2)
"Kadınların çoğu oraya koca koca kazanlarla"	(s.37/14)
"Cezayı vermeyerek bu hale alık alık bakan"	(s.38/34)
"Elleri parça parça edeceğine yemin ediyor"	(s.39/15)
"Haberleşmeler, buluşmalar, neler neler... "	(s.44/5)
"Bana vere vere böyle bir hayat vereceklerdi"	(s.51/20)
"Ruh ihtiyaçlarına fazla fazla zayıf olduğumuz"	(s.52/31)

"Ben kendisine hayran hayran bakıyor"	(s.65/26)
"Her gün birbirimize yaklaşa yaklaş bir gün..."	(s.68/32)
"Onun saltanat yıldızlarıyla pırl pırl dı"	(s.69/33)
"Eşekler üzerinde sarsıla sarsıla gezmeye çıkanlar"	(s.70/23)
"Bu kadar hoş manzarayı rahat rahat seyretmek"	(s.70/25)
"Şimdi uslu uslu oturup dururlarken"	(s.71/13-14)
"Sürücülerin arasından ağır ağır gidiyorduk"	(s.73/16)
"Bana bula bula bir jandarma komutanının vereceği"	(s.76/30)
"Göremeden mahzun mahzun yarın dönecek"	(s.77/26-27)
"Böyle olmakla beraber, titreye titreye kendimi zor tutarak sordum"	(s.80/29)
"Mutluluktan inleye inleye yazdığım şu yukarıki satırları"	(s.83/9)
"Hanım garip garip , anlamlı gülümsemelerle uzun uzun bana"	(s.83/29)
"Korktum. Çirkin çirkin gülümseyerek"	(s.84/24-25)

2- Birbirine yakın anlamlı iki sözcüğün peş peşe gelmesiyle yapılan ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, peş peşe gelen iki kelime birbirinin aynısı değildir. Fakat her iki kelime arasında anlam bakımından uyum vardır.

Mehmet Raufun bu eseri incelerken gördüğümüz gibi bu tür (sözcük) aşağıda sıralıyoruz:

"Babacığım ara sıra bahsederdi de ben anlamazdım"	(s.12/26)
"Gazetelerin şöyle yalan yanlış değerlendirmesiyle"	(s.13/9)
"Hatır alinize toz toprak konmasın"	(s.14/26)
" Sessiz sedasız komşular..."	(s.16/8)
"Edep içinde hanım hanımcık gidip gezmeli"	(s.17/21)
"Aralarına eğik bükük saçlar takar meydana çıkarmış"	(s.27/11)
"Akşama kadar işi gücü pencerenin kafesine yapışarak"	(s.29/10)
" Saçımın başımın kapalı olması değil mi... Saçım başım kapalı"	(s.39/20-21)
"Piyanoda alaturka iki üç kırık dökük şarkıyla"	(s.46/9)
"Dürbün elinde gelenler geçenlerle türlü maskaralıklar"	(s.59/36)
"Kibarane geleni geçeni seyretmek nerede"	(s.71/11)
"Küçücük bebekler gibi yaşına başına bakmayıp da"	(s.71/15)
"Az daha başım tuz buz olacaktı"	(s.75/8)
" Baştan aşağı bir zarafet ve saltanat anıydı"	(s.75/20)

3- Birbirine zıt manada iki sözcüğün peş peşe gelmesiyle yapılan ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, peş peşe gelen her iki kelime, anlam bakımından birbirine taban tabana zıttır. Karşıt iki kelimenin peş peşe gelmesiyle yapılır.

Mehmet Rauf'un kitapta bulunan bu zıt anlamı ikilemeler de ele aldık:

"Bir düşünüşle alt üst oldu"	(s.7/7)
"Zarafet merkezi bile olsa az çok hayal kırıklığına"	(s.10/2)
"Senelerce gide gele nasılsa kaleminin"	(s.13/7)
"Çıkarıp aşağı yukarı yalın ayak bir terlikle dolaşır"	(s.13/35)
"Gibi, gerekli gereksiz hatır alinize"	(s.14/26)
"Beş on gün geçer geçmez iki taraftan"	(s.24/13)
"Amcam bunu görür görmez burnundan sular"	(s.26/5-6)
"Kocasının haklı haksız, acı tatlı hücumlarına"	(s.27/24)

"Entarisiyle evin ötesinde berisinde sürünür"	(s.28/31)
"Elinde dürbün geleni geçeni seyretmek"	(s.29/11)
"Fakat üç çift söz söyler söylemez varlığının"	(s.29/19)
"Bir çorabı iki kere giyer giymez çürütüyor"	(s.31/17)
"Akşama kadar ötede beride rastgele savurduğu"	(s.33/3)
"Görmek ve gelip giderken biraz hava almak"	(s.37/9)
"Birden ister istemez hoş olmayan bir tesir duydum"	(s.43/12-13)
"Ve ismini işitir işitmez şaştırmamak mümkün olmayan"	(s.61/27)
"Bütün bu kadın erkek yaratıkların"	(s.63/26)
"Kuşkusuz karı koca hepside evlerinde"	(s.63/27)
"Nigar'a gel git diyen oldu mu?"	(s.72/27-28)
"İzmir'e gider gitmez daha onların hiçbir sözüne"	(s.87/6)

4- Biri anlamlı biri anlamsız iki sözcüğün peş peşe gelmesiyle yapılan ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, peş peşe gelen iki sözcükten biri anlamsızdır. Yani tek başına kullanılamaz. İkileme içerisinde kullanılmadığı sürece hiçbir anlam ifade etmez. Anlamsız olan kelime, ikilemenin birinci veya ikinci kelimesi olabilir, fark etmez. Fakat mutlaka birinin anlamsız olması şarttır. Örneğin:

"Karıncalanan bir sürü kadın, çoluk çocuk "	(s.11/10)
"Kendisi ufak tefek uzun boylu olan amcamın"	(s.26/34)
"Kendisi levend, biçimli, boylu poslu , güzel endamlı"	(s.61/16)
"İftira ve yalan dolanla , kötü söylentilere "	(s.62/18)
"Oturup dururlarken çoluğu çocuğu coşturmakta"	(s.71/14)

5- İki de anlamsız sözcüklerle yapılan ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, peş peşe gelen her iki sözcük de anlamsızdır. Tek başlarına hiçbir anlam ifade etmezler. Fakat bu anlamsız iki sözcük, peş peşe kullanıldığında anlam kazanırlar. Örneğin:

"Bilinen deyimimizle kelli felli efendiden bir adam"	(s.13/12)
---	-----------

6- Hal eki (-e) almak suretiyle yapılan ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, peş peşe gelen kelimelerden birincisi veya ikincisi, Hal eki olan "-e" ekini almaktadır. Türkçede oldukça yaygın olarak kullanılan bu İkileme çeşidini çok örnekle açıklayalım:

"Tırmalayan baştan aşağıya , arkası kesilmeyen"	(s.9/14)
"Siz daima kafa kafaya verip hala birbirinizle"	(s.15/25)
"Düşündüm ve kendi kendime derin derin acıdım"	(s.20/19)
"Gaflitle, körü körüne yerine getirirler"	(s.24/15-16)
"Aldığı zaman, doğrudan doğruya çekinmeden"	(s.61/31)
"Rivayetlerden, ağızdan ağıza dolaşan laflardan"	(s.62/16)
"Böyle kadından kadına , kendinin de itiraf ettiği gibi"	(s.65/8)
"Gazınolar hınca hınç dolup da"	(s.74/35)
"Çevrede kocamı kendi kendime seçmek için böyle maceradan maceraya yani tehlikeden tehlikeye , belki de pislikten pisliğe düşmek gerekecek"	(s.86/31-32-33)

7- Sayılarla yapılan ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, peş peşe gelen her iki kelime de birer sayıdır. Verilen iki sayının arasında bir sayıyı ifade etmek için kullanılır. Örneğin:

" <i>Dört beş</i> yalıdan başka oturulacak bir evi yok"	(s.9/5)
"Zarif bir sandalda zarif <i>bir iki</i> çift"	(s.11/6)
"Hile ile yapıldığı ve <i>beş on</i> gün geçer geçmez "	(s. 24/13)
"Olsa olsa <i>iki üç</i> defa evde belki tesadüfen görmüş"	(s.24/17)
"Evliliğinde <i>kırk kırk iki</i> yaşlarında bakire"	(s. 26/23)
"Şairlerimizden <i>yirmi beş yirmi altı</i> yaşlarında"	(s.32/27-28)
"Şurada <i>altı yedi</i> genç kızız"	(s.42/12)
"Ayın <i>on iki on üçü</i> olduğundan evvela"	(s.69/28)

8- Peş peşe gelen iki sözcükten ikincisinin -m harfi almasıyla yapılan ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, peş peşe gelen iki kelimedenden ilki olduğu gibi yazılır. Fakat ikinci kelime şu şekilde yapılır:

1- Sesli harfle başlıyorsa sözcüğün başına direkt "-m" harfi eklenir (*Aşk maşk*)

2- Sessiz harfle başlıyorsa, sözcüğün ilk harfi "-m" harfiyle değiştirilir (*Büyük müyük*)

Örneğin:

"Tabi içinde <i>aşka maşka</i> dair şeyler"	(s.59/21)
"Öyle <i>eşeklerle meşeklerle</i> katar olup yollara"	(s.72/20)

9- Yansıma sözcüklerle yapılan ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, peş peşe gelen her iki kelime de birbirinin aynısıdır. Fakat bu kelimeler, doğadaki seslerle yapılır. Aradaki fark budur. Örneğin:

"Bu saldırı üzerine hanım <i>kıs kıs</i> gülen"	(s.26/14)
---	------------

10- İsim tamlaması şeklindeki ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, peş peşe gelen iki sözcük, İsim tamlaması ekleri olarak isim tamlaması oluşturmaktadır. Örneğin:

Güzeller güzeli bir kız

Yüceler yücesi

Mehmet Raufun Genç Kız Kalbi isimli romanında, isim tamlaması şeklinde gelen ikilemelere örnek yoktur.

11- Peş peşe gelen iki sözcüğün arasına -mi veya -de eklerinin gelmesiyle yapılan ikilemeler:

İkilemelerin bu çeşidinde, peş peşe gelen her iki sözcük de birbirinin aynısıdır. Fakat - istisna olarak- aralarına "-mi" veya "-de" ekleri gelmektedir. Örneğin:

Güzel de güzel isimler

İyi mi iyi araba

Mehmet Rauf'un Genç Kız Kalbi isimli romanında, peş peşe gelen iki sözcüğün arasına -mi veya -de eklerinin gelmesiyle yapılan ikilemelere örnek yoktur.

Sonuç ve Değerlendirme

Yazar Mehmet Rauf 20. yüzyılın en realist yazarlarından biri olarak kabul edilir. Kısa yaşına 11 roman, 10 hikaye, 4 tiyatro eseri sığdırmıştır (Çoşkun 1976:54).

Mehmet Rauf'un ölümü ardından onlarca yıl geçmesine rağmen eserlerinin birçoğu hala aynı heyecanla okunmaktadır. Genç Kız kalbi romanı, şüphesiz çok değerlidir. Bu romanda kullanılan kelime hazinesinin bolluğu, isim, sıfat, zarf ve fiiller onu dilbilgisi açısından ayrıcalıklı kıldığı söylenebilir. Yazar, roman metninde çok sayıda olumlu, olumsuz ve soru cümlesi kullandığı söylenebilir. Bunlara ilaveten pekiştirme konusunu biçim, anlam ve işlev açısından oldukça rengarenk ve zengin bir şekilde ele aldığı ifade edilebilir.

İncelemede varılar sonuç aşağıda belirtilmiştir.

1-Komplikasyon konusu bu çalışmada tüm yönleriyle ele alınmıştır.

2-Aşağıdaki tabloda çalışmada kullanılan ikilemelerle ilgili yapılan sayısal tasnife yer verilmiştir.

Sıra No.	Tekrarlama çeşitleri	En sık kullanılan Komplikasyonlar	Daha az kullanılan
1-	Aynı kelimelerin peş peşe gelmesiyle yapılan ikilemeler	38	
2-	Birbirine zıt manada iki sözcüğün peş peşe gelmesiyle yapılan ikilemeler	20	
3-	Birbirine yakın anlamlı iki sözcüğün peş peşe gelmesiyle yapılan ikilemeler	15	
4-	- Hal eki (-e) almak suretiyle yapılan ikilemeler	10	
5-	- Sayılarla yapılan ikilemeler		9
6-	Biri anlamlı biri anlamsız iki sözcüğün peş peşe gelmesiyle yapılan ikilemeler		5
7-	Peş peşe gelen iki sözcükten ikincisinin -m harfi almasıyla yapılan ikilemeler		2
8-	Yansıma sözcüklerle yapılan ikilemeler		1
9-	İkisi de anlamsız kelimelerle yapılan ikilemeler		1
10-	- İsim tamlaması şeklindeki ikilemeler	-----	-----
11-	Peş peşe gelen iki kelimenin arasına -mi veya -de eklerinin gelmesiyle yapılan ikilemeler:	-----	-----

3-Bu tablo bir bakıma, yazarın ikilemeleri ne kadar yaygın olarak kullandığı göstermektedir.

4-Araştırmanın hacmini artırmamak için bu incelemede bütün cümleler değil sadece bir kısmı ele alınmıştır.

Kaynakça:

- 1- -----, Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi, cilt 6 , 271-272.
- 2-AKI Niyazi, Türk Tiyatro Edebiyatı Tarihi I: Başlangıçtan Cumhuriyet Devrine Kadar, İstanbul 1989, s. 219, 222, 224, 230; .
- 3-COŞKUN Erdoğan, Mehmet Rauf, İstanbul 1976.
- 4-ERKİN Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Basım yayım ,İstanbul ,2011.
- 5-Güncel Türkçe Sözlük ve Yazım Kılavuzu, "ikileme" maddesi, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2007.
- 6-KARAOSMANOĞLU Yakup Kadri, Gençlik ve Edebiyat Hatıraları, Ankara 1969, s. 13-25;
- 7-KERMAN Zeynep, “Mehmed Rauf”, Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, cilt 6, 214-216. ÖZBALCI Mustafa, Mehmed Rauf’un Romanlarında Şahıslar Kadrosu, İstanbul 1997.
- 8-RAUF Mehmet, Genç Kız Kalbi....
- 9-TARIM Rahim, Mehmed Rauf (Hayatı, Sanatı, Eserleri), Ankara 1998.
- 10-TÖRENEK Mehmet, Roman ve Hikâyeleriyle Mehmet Rauf, İstanbul 1999.
- 11-Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, "Mehmed Rauf" maddesi, cilt 28, Ankara 2003.